

Nr. 3(7)

BAZŪVE

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2012. gada 5. marts

«IERIĶU DZIRNAVAS» AICINA

Gunta Bite

Braila raksta nodaļas vadītāja

Vidzemes šosejas 72. kilometrā no Rīgas, starp Siguldu un Cēsīm, daba ir izveidojusi un cilvēki pilnveidojuši brīnumjauku relaksēšanās vietu, kur ikdienas steigā nogurušajiem atgūt spēkus, vērojot brīnišķīgos Melderupes ūdenskritumus, vienmēr mainīgo, savdabīgo floristikas ekspozīciju, gūt enerģiju no iespaidīgā ūdensrata cēlās gaitas — «Ieriķu dzirnavas».

Tur ir aizraujoša pastaigu taka, kuras maršrutā ietverti interesanti dabas un cilvēku radīti objekti — Melderupes ūdenskritumi, skaisti upes stāvkrasti, neparasta floristika, lielais dzirnavu ūdensrats u. c.

«Ieriķu dzirnavas» ir izteikti draudzīga vieta ģimenēm ar bērniem, kā arī skolas ekskursijām. Izveicīgākajiem ir iespēja izbaudīt neparastas izjūtas virs upes atrak-

cijās, pārvarot 400 m garo gaisa trošu trasi.

Apmēram 1 kilometru garā pastaigu taka ir veidota no īpašiem virpotiem apaļkokiem. Pateicoties šiem celiņiem slapjos upes krastus jūs varat izstaigāt sausām kājām. Taka pielāgota arī redzes invalīdiem gan izvietojot īpašas norādes par takas virziena maiņu, gan piedāvājot informāciju Braila rakstā pie apskates objektiem.

Šobrīd sagatavošanā ir grāmata par «Ieriķu dzirnavām». Tajā apkopota vēsture, ģeogrāfija un dabas zinātnes. Interesantā veidā tiek stāstīts par «Ieriķu dzirnavu» vēsturiskiem notikumiem un dzīvās dabas bagātību, piemēram, pārsteidzoša informācija par lašiem.

«Ieriķu dzirnavas» savas durvis atkal vērs pavasarī, kad paredzēta grandioza atjaunoto taku atklāšana. Sekojiet līdzi informācijai un tiekamies Ieriķos!

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

JAUNĀKĀS AKTUALITĀTES BIBLIOTĒKĀ

Gunta Bite

Braila raksta nodaļas vadītāja

Šīs gada februārī mūsu bibliotēka saņēma Bibliotēku akreditācijas komisijas atzi-

numu, kas izrakstīts 04.01.2012. Tajā noteikts, ka „Latvijas Neredzīgo bibliotēka” neatbilst Bibliotēku likumā noteiktiem akreditācijas nosacījumiem, kas ne-

pieciešami valsts nozīmes bibliotēkai, taču atbilst vietējās nozīmes bibliotēkai. Tas nozīmē, ka bibliotēkai ir **piešķirts vietējās nozīmes bibliotēkas statuss uz 5 gadiem**. Atzinumā ir norādīti 12 ieteikumi bibliotēkas darbības uzlabošanai, par kuru izpildi līdz 2013. gada februārim jāiesniedz atskaites Bibliotēku akreditācijas komisijai. Atzinuma teksts pilnībā pieejams Kultūras ministrijas mājaslapā www.km.gov.lv/lv/nozares_info/biblio/atzinumi.html

Atzinuma tekstā ir pieminēta arī mūsu bibliotēkas mājaslapa, kas izveidota 2011. gadā. To atverot, parādās jaunākā informācija par notikumiem bibliotēkā un tās piedāvātajiem pakalpojumiem. Mājaslapas apmeklējums, salīdzinājumā ar veco versiju, ir palielinājies. Par to liecina ne tikai statistiskie rādītāji, bet arī sadarbības piedāvājumi un pieteikšanās uz dažādām bibliotēkas aktivitātēm, piemēram, kā izbraukuma lekcijas par Braila rakstu un grāmatām. Viens no mājaslapas mīnusiem ir liegtā iespēja parakstīties uz Jaunumiem, lai tie uzreiz nonāktu lasītāja e-pastā. Kamēr šis jautājums nav atrisināts bibliotēkas darbinieki cenšas jaunākās ziņas vienlaicīgi atspoguļot arī sociālajos

tiklos: [twitter.com \(@LNerB\)](https://twitter.com/LNerB), draugiem.lv, facebook.com.

Šobrīd blakus jau esošajām sadaļām: Jaunumi, Par bibliotēku, Pakalpojumi, E-katalogs, Kontakti, Pasākumi, Presei, Galerija, Jautājumi un Saites, ņemot vērā Akreditācijas komisijas ieteikumu, esam izveidojuši vēl vienu sadaļu — **Bērniem**. Tajā var lasīt par pasākumiem, brīvā laika pavadīšanas iespējām, par grāmatām un mūziku bērniem un pusaudžiem, kā arī iespējām mazajiem lasītājiem pašiem piedalīties bibliotēkas dzīves organizēšanā.

Mūsu bibliotēkā bērni iegriežas arvien biežāk, tāpēc bija pienācis laiks viņiem atvēlēt īpašu sadaļu ar īpašiem piedāvājumiem.

Jaunizveidotā sadaļa ir interesanta arī vecākiem, jo tajā var atrast informāciju kā pieradināt bērnu pie grāmatām, kā palīdzēt sagatavoties skolai un kā atvieglot informācijas iegūvi Braila rakstā.

Ikviens kopīgs darbs dod prieku ne tikai labuma guvējam, bet arī pašam devējam. Šādi sadarbības pasākumi veicina arī kolektīva saliedēšanu, tāpēc aicinām uzņēmumu un organizāciju kolektīvus padomāt par jaunu tradīciju ieviešanu savā darba vietā.

VALODA, KAS NENOGURDINA

Dina Kāgane-Kovaļova
sarunā ar tulku Matīsu Treimani

Bērības vasaras Matīss Treimanis pavadījis lauku mājā netālu no Igaunijas robežas. Pēc vidusskolas uzsāka igauņu un somu valodas studijas Tartu, vēlāk tās turpināja Latvijas Universitātē. Viņa ielāsītais un no somu valodas tulkotais romāns «Zaļa gads» ir rakstnieka Arto

Pāsilinna vispopulārākais un ārpus Somijas visvairāk izdots romāns.

Aicinām arī lasītājus meklēt atbildes uz jautājumiem: cik nopietns ir grāmatas autora humors un kas mudina cilvēku atteikties no labiekārtotas dzīves pilsētā, lai kļūtu par dēkaini bez īpašuma un sociālajām garantijām?

«Stāvoklis bija tāds: viņš sēdēja mežā, vienā žaketē, vasaras vakarā. Patiesībā

viņš bija atstāts likteņa varā. Ko šādos gadījumos parasti dara? Tagad droši vien vajadzētu doties atpakaļ uz lielceļa, sagaidīt nākamo mašīnu un lūgt, lai paved kādu gabalu...

Doma šķita pārmēru pretīga. Virietis pacēla zaķi no zemes, uzmanīgi ievietoja to žaketes sānkabatā un devās projām no mazās laucītes krēslojošajā mežā.»

«Zaķa gads», 1975.

Arto Pāsilinna visās savās grāmatās raksta par stipriem, dumpīgiem un izdzīvot spējīgiem cilvēkiem. Viņu tieksme aizbēgt, dzīvot atšķirīgi un būt savā ziņā revolucionāriem ir spēcīgāka par labklājības radīto snaudu vai ražošanas drudzi. Kur slēpjas pretruna? Tulks Matīss Treimanis dalās pārdomās: «Attīstību nav iespējams pagriezt atpakaļ, jo mūsu domāšana ir kļuvusi daudz sarežģītāka. Cilvēks vairs nespētu pieņemt dzīvesveidu, kur dominē tikai praktiskas nodarbes: sēt, plaut, ēst, gulēt.» Taču dumpis ir patiens — gan rakstnieka, gan grāmatas varoņa dzīvē. Kurš gan vēl ticamāk spētu aprakstīt cilvēka atgriešanos pie dabas? Arto Pāsilinna bērnības un jaunības dienas aizvadītas Lapzemē, ar vīriem kopā gājis mežcirtēja darbos, medībās un zvejā. Vēlākajos gados apgūtās žurnālista un reportiera iemaņas noderēja, lai uzskatāmi attēlotu visdažādāko notikumu norises savos romānos. Pēc romāna «Zaķa gads» ik gadu iznāca jauna lasītāju iemīļota grāmata, kas ļāva kļūt par neatkarīgu rakstnieku.

Literatūras kritiķi par Arto Pāsilinna romāniem mēdz vīpsnāt un nelabprāt iesaka tulkošanai, jo — vai tad augstvērtīga literatūra ir izlasāma vienā vakarā? Vai tad «labai lasāmvielai» nav raksturīgas dziļas un sarežģītas pārdomas? Tomēr

Somijā, tāpat kā vairāk nekā 30 pasaules valstīs, Pāsilinna grāmatas izpērk un viņa humors kļuvis par terapiju tautai. Matīss Treimanis uzskata, ka valoda, kas nenogurdina lasītāju, ir autora meistarības apliecinājums un nevis trūkums.

Izrādās arī ikdienas dzīvē somi lielu nozīmi pievērš tam, lai valoda būtu sakārtota un izteikšanās veids saprotams. Svešvārdus iespējams aizstāt ar savas valodas vārdiem. Piemēram: «Ko, jūsuprāt, nozīmē Latvijas presē tik bieži pieminētais termins «fiskālā politika?»» jautā Matīss Treimanis. Es paraustu plecus, bet viņš turpina: «Tas nozīmē — «valsts ieņēmumu politika». Kurš vārdu lietojums būtu tautai saprotamāks?» Lai nerastos šādas situācijas, svarīgākais eksāmens, beidzot skolu Somijā, ir sacerējums, neatkarīgi no tā, vai vēlies kļūt par inženieri, ārstu vai palīgstrādnieku. Skaidra doma veicina saprātīgu rīcību. Ne velti somu tautas teiciens vēsta: nevērība pret apkārtējo vidi ir noziegums pret personas psihisko veselību. Tāpēc dabai tiek atvēlēta mežonīga nepakļaušanās, bet pilsētas būvē ērtas un labiekārtotas. Somi labprāt pārvietojas starp šīm divām šķietami nesavienojamām pasaulēm: darbs pilsētā — nedēļas nogales laukos un vasaras namiņos.

Februārī Matīss Treimanis sāka ielasīt nākamo grāmatu. Tā ir Ata Klimoviča veidotā «Personīgā Latvija», kur galvenie varoņi — brīvās Latvijas paaudze, un viņu atmiņu stāsti kļuvuši par neatņemamu mūsdienu Latvijas vēstures sastāvdaļu.

Neredzīgo bibliotēkā ir pieejami arī divu citu Matīsa Treimaņa tulkoto somu romānu audio ieraksti — A. Pāsilinna «Desmit rīvītes» un Sisko Istanmeki «Pārāk resna, lai būtu taurenītis».

Zane Rižija

Pietuka Krustiņa krustmāte

Tautieši, kā sokas ar robežu iemērišanu un zemes dalīšanu?

„Atradās turpretī tomēr starp palīga mērniekiem dažs cienījams goda vīrs, kurš izpeldēja tiem krāpšanas un viltības laikiem kā gulbis dūņu ezeram cauri, tā ka nepielipa nekas pie viņa spodri baltām spalvām.

Tātad čangaliešu prāts bij saistīts šai vasarā pilnīgi un vienīgi pie savas zemes mērišanas un izdalīšanas. Slātaviešiem, kuri izcieta šos vaidu laikus jau pagājušajā vasarā, bij turpretī jau cita lieta apspriežama un pārrunājama, proti: apsolītā un gaidītā goda maltīte, par kuru bij jau tagad skaidri zināms, ka viņa tikšot noturēta vai nu augusta mēneša beigās vai septembra mēneša iesākumā — tūliņ, līdzko Čangalienā būšot robežas pilnīgi nodibinātas.

Lielas un apbrīnojamas lietas vien tika runātas slātaviešos par šiem gaidāmiem svētkiem jeb „balli”, kā Prātnieks un citi viņu sauca. Švaukstis stāstīja pa visiem krogiem un godībām, kāda nedzirdēta un neredzēta maltīte tiekot no mērnieka sagatavota. Par seši vai septiņi ēdieni mazāk nebūšot, un citi nāksot jau gatavi no svešām zemēm aizziegētos un dubul-

tos dzīvā sudraba katlos, kuros ielikšot tik vien sausu vārāmo un izvārīšot zupu ar gaisu vien — bez ūdens un uguns; beidzot aplaidīšot zibeni apkārt un verdošu atsūtišot šurp. Maizi cepšot sarkana stikla krāsniņš pie Kapijas jūras un atvedīšot vai ar smilšu jūras dampkuģi, vai ar elefantiem pa gaisu. Groks esot jau atvests krokodilu pūšļos gatavs ar Nīlupes zirgiem līdz kaligrāfijai. Tad būšot vēl roņu taukos sālītas siļķes Sibīrijas bleķa mucās, paradīzes sīpoli, ukraiņu vērsu aknas, kavijara zivju ikri, vienradžu smadzenes, lašu nierī, Kronštates šampanietis, dāņu zemes kartupeļi, presēti Pēterburgas gurķi, klapēti Vāczemes cūku cepeši, kantaini papirosi, līki cigāri. [..]

Augsti un bagāti kungi no pilsētām rakstot mērnieka cienīgam tēvam grāmatas, lūgdami, lai viņus arī pielaizot pie tās balles, zināms, par savu naudu, lai jāmaksā kaut vai cik. Bet mērnieka cienīgs tēvs atbildot, ka tas nedrīkstot būt. [..] Tājāk sprieda un gudroja, ka nevarot uzdrošināties arī dažu citu lietu dēļ tādus pie savas balles pielaist, jo vai varot zināt, kas kurš esot un ar kādām domām nākot.”

Viss ir labi. Viss ir ļoti, ļoti labi. Mērišanas darbiem vēl būtu jāpabeidzas, pirms gatavojamies mielastam.

BAZŪNE

VA «Latvijas
Neredzīgo bibliotēka»
bezmaksas avīze

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.
Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv
Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Pakalpojumi
Tālrunis: 67522131, 29137112